

Svmma Juris Canonici

Comprehensa Tribus Partibus In Qva Distincte Et Svccincte Explicantur,
quæ ad personas, negotia, & iudicia Ecclesiastica ex Canonum præscripto,
pertinent

De Personis Ecclesiasticis, Earumque statu, Dignitate, munere, &
Immunitate

Strein, Johann

Coloniæ Agrippinæ, 1658

§. 6. Satisfit Dubiis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61816](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61816)

verbis dicitur Monachus postquā episcopus ordinatur, ad altare, ad quod sanctificatur & titulatur, secundū sacros canones, quod acquirere poterit, restituat. Ex quibus verbis colligūt passim Interpretes. Regulare episcopū posse recipere & retinere, quod ei legato, donatione, aliove modo datū sit, recipere, inquā, & retinere, quasi regularis nō esset, receptū verò sibi acquirere nō posse, aut in dominū suū trāsferre, sed in dominū ecclesiæ, cui episcopus præfectus est. *S. Th. 22. q. 188. a 8. Soto l. 10. de iust. Q. ult. Dub. 7. Nav. Com. 2. de Reg. Az. 1. l. 12. c. 9. & seq. Suar. IV. de Relig. l. 3. c. 16. Less. c. 41. D. 8. Laym. l. 5. tr. 5. c. 7. Barb. in Prætermisissis in c. Statutū 18. Q. 1. Silv. V. Relig. Q. 7. Rodrig. To. 2. Q. 48. To 3. Q. 29. Sanchez. l. 7. Mor. c. 19. Valent. 10. 3. D. 10. Q. 4. Caramuel in Reg. S. Bened. n. 8. 5. & seqq. Tuschus V. Monachus. Valencia To. 3. D. 10. Q. 4. Pun. 3. Anton. Perez in Reg. S. Bened. c. 33. n. 55. ubi Monachū in fūla episcopali donatū vsu fructuario luppate facit.*

§. VI.

Satisfit Dubiis.

DVB. 1. Quidnam dicatur Proprium apud Regulares?

R. Illo nomine cōprehendi *Primo* dominū & proprietatē rei. *Deinde* usum fructū, usū simplicē, possessionē, & administrationē, quatenus hæc nō facti, sed iuris sunt, seu quatenus significant ius aliquod ab alterius voluntate separatū, & independens. Porro *Dominū* est jus liberē, & perfectē statuendi de re corporali, nisi lege prohibearis. *Vsu fructus* est jus, quo quis potest fructus rei impēdere arbitrato suo, puta, vèdere, donare, locare. *Vsus simplex*, quo in propriū commodū licet uti fructibus rei salva substantia. *Possessio* est jus in-

sistendi rei corporali, à qua possidēda nō prohibemur. Administratio dicitur jus, quo quis potest apud iudices agere, & cōvenire alium de re aliqua, & de ea statuere extra iudicium, ita ut sit libera, & legitima potestas agēdi, Horū aliquid quicunq; religiosus sibi vendicat independentē à voluntate Superioris, vocatur *propriarius* cōmunionē fratrū, & sepulturā privandus. *Silv. Religio vi. n. 7. Perez in Reg. S. Bened. c. 33. n. 17. Az. 1. l. 12. c. 12. Lud. ponte 3. Tr. 6. c. 6. Trubem. 1. de prop. Monach. c. 4. Sanchez. l. 7. c. 18. n. 25. Dub. 2. An Superior religiosus sibi subiectis facultatem dare possit ad res superfluas, & profanas?*

R. nō posse, quia non est dominus, sed administrator, cuius officiū requirit prudentiā & fidelitatē cū respectu ad observantiā regulæ. Nec de hoc ulla dubitandi ratio est. *c. Fraternal. De donat.* Illud autem controvertitur, An eiusmodi licentiā si datur, valida sit? ita ut si Religiosus pecunia sibi cōcessa utatur ad cōparandas res suo statui inconvenientes, contractus initi valent, & qui acceperint ab illo pretiū, restituere teneantur? Nō sēper invalidos esse tales cōtractus, asserit *Card. Lugo de iust. D. 3. sect. 7. n. 137* & sensū hunc esse *Communē Doctorū*. Quis enim audeat dicere, si religiosus emat pretiosas, imagines, vel suppellectilem religiosæ modestiæ minus congruā, emptiōne & venditiōne invalidā esse, & venditorē ad restituendū preciū teneri? Non repugnat enim cū contractu valido misceri malitiā aliquā, non paupertati, sed temperantiæ contrariā, ut si emat Religiosus pecunia sibi concessa cibū aut vinū valetudini noxiū, peccabit utiq; cōtra temperantiā, non autē contra *Votum paupertatis*, quia pecuniā cum licentiā habet.

ber. Si tamen contractus fieret cū notabili damno Monasterii in quem præsumitur Prælatus minimè cōsensurū, irritari posset, & repeti pretiū. Addit Lugo, si Superior licentiā det in genere ad quemlibet usū, nō excludi ab ea generalitate usū turpē, & illicitū, quemadmodum in simili, cui datur facultas in quadragesima comedēdi lacticiā, nō censetur excludi illa, quæ furto sublata sunt. Hæc enim si comederit Religiosus, licet à peccato iniustitiæ immunis non sit, non peccat tamen contra legem Ecclesiæ. Ita ille.

DVB. 3. An Superior de facto excludere censeatur usus illicitos, quando dat licentiā generalē expendendi pecuniā ad quoslibet usus?

R. affirm. ex communi Doctorum opinione. Non enim potest absque peccato licentiā dare pro illicitis: ac proinde præsumitur nolle. Deinde nemo solet nec potest talem licentiā petere. Ponamus autē fieri, inquit, & in turpes usus pecuniā expendi, an qui acceperunt, ad restitutionē obligati sunt? Communiter affirmat DD. At Cardin. Lugo l. cit. n. 142. Sustinet probabiliter, non teneri ad restitutionem, quando Superior plenā & liberā facultatē dedit expendendi pecuniā pro libito, quia in aliis materiis licentiā generaliter concessa nō censetur limitari ad solos usus licitos, sed aufert malitiā & impedimentum, ne peccetur contra Votū paupertatis, quamvis cōtra aliā virtutē delinquas, puta temperantiā, vel iustitiā. Addit pro praxi, sæpè exculari posse ab onere restituendi etiā in contraria sentētia: quamvis enim ab initio donatio in valida fuisset, nunc tamen, idē qui dedit, mutato animo aliunde habens licentiā, ad usus licitos, potest illud donare fæminæ (Scorto) quia pauper est, aut ob aliā causā honestā, pro qui sufficientē habet facultatē. Sanch. l. 5. Mor. c. 19. n. 18. & seg. V. Suar. 3. de relig. l. 8. c. 15. n. 11. Rebell. Pa. 2. l. 12. p. 4. Sect. 2. Rodrig. Tom. 3. Q. 29. n. 21.

DVB. 4. An Superior possit dare subditis pecuniā ad ludendum?

R. posse ad ludum honestum, nisi obster Regula, vel consuetudo Ordinis in modica quantitate. Nam religiosus, qui in studiis alicur, ex

communi opinione inhonestum rēcreationem de 100. florenis exponere potest spatio unius anni quatuor, aut quinque florenos. Cur non etiam in ludum honestum? cū hic spes sit augendi peculium, quod in aliis recreationibus non contingit. Quod si absque licentiā lusit, vel ultra quotam præscriptam lucratus fuerit, existimant aliqui lucrum illud à Religioso restituendum esse, eò quod tantundem si perdidisset, aduersa pars restituere debeat. Verum Lugo, & alii negant, eò, quod in utilitatem Monasterii permittatur lucrum ex negotiatione etiam prohibita, cur non similiter in ludo? Sanch. l. 5. Mor. c. 19. n. 76. & seg. Barb. de potest. Episc. Par. 3. Allegat. 103. p. 480. Rodrig. To. 2. Q. 35. Sayrus l. 11. c. 12.

Dub. 5. An quicquid pretio æstimabile est, & vendi potest, Voto paupertatis prohibeatur Religiosis. R. Illa tantum prohiberi quæ corporalia sunt, & diuitem facere possunt, quo in numero non censentur Spiritualia, cuiusmodi est scientia. Nam pretio vendi potest lectio, doctrina, comædia, Musica, quæ si gratis offerantur alicui religioso, & nihil obstat, admittere potest absque licentiā Superioris; quemadmodum obsequia quoque, qualia à benevolis præstari solent. Lugo de Iust. D. 3. sect. 8. n. 147. Aason. Perez in Reg. S. Bened. c. 33. n. 80.

DVB. 6. An contra Votum paupertatis peccet, qui absque licentiā imaginem alicui sæculari pingit, vel Codicem describit pretio æstimabilem? Rat. aliqui peccare, quia talis picturæ dominium Monisterio accedit, à quo tolli sine licentiā non debet. At Card. Lugo distinguit, non peccare videlicet, si ex primaria intentione fiat ad petitionem alicuius sæcularis: secus autem, si cum intentione dandi picturam tali personæ. Sicut enim religioso licet obsequium admittere ab homine sæculari oblatum, ita præstare eidem. Sic enim ipsi Religioso nihil acquiritur, sed dominium trāsit in hominem sæcularem. Hinc sequitur, qui literas dat, vel accipit sine facultate, licet in Regulam peccat, contra Paupertatem tamen nihil agit, nisi auro pictæ literæ essent, vel aliam ob causam pretiosæ. Sanch. l. 7. Mor. c. 19. n. 47. Card. Lugo l. cit. Caramuel in Reg. S. Bened. n. 870.

DVB. 7. Petrus Religiosus à cognato suo petit, ut certā pecuniā deponat apud

Caium, dominio illius sibi retento: à quo postea cum licentia Superioris sui Petrus accipiat, estne hoc contra Votum paupertatis?

Respondent aliqui, non esse, etiam quando cognatus deponeret eo animo, ut dominium illius Petrus habeat. Nam in tali casu nihil iuris aut dominij à Religioso acquiritur. Modus tamen cupiditatem inordinatam, & versutiam sapit: ac proinde vix excusari potest ab omni culpa, præfertim si Regula præcipiat, ne quis apud se, vel alium pecuniam habeat. Vnde Sanchez l. 7. c. 19. n. 49. benè monet, aduersari saltem perfectioni religiosæ paupertatis. Addere poterat, & aliarum virtutum. Bonav. in expos. Reg. Min. c. 4. Diana Par. 1. Tr. 6. Resol. 43.

DVB. 8. An Religiosus peccet contra Paupertatem, qui cum pecuniam haberet ex licentia Superioris, eo tamen inscio libros emit, eosq; inter reliquos palàm exponit. Negate Azor in 1. l. 12. c. 12. scribit. Card. Lugo, ideoq; reprehendit, sed male. Azor enim non loquitur de Religioso, qui sine facultate pecuniam accipit, & libros emit. Deinde cum distinctione respondet. Si religiosus absque facultate expressa, vel tacita utatur libris à se emptis peccare: non verò si utatur illis cū aliqua facultate. Extra dubium igitur est, si & pecuniam absque licentia acquirat, & libros, contra paupertatem agere: si verò ex consuetudine Ordinis, & modo agendi iudicare potest, Prælatus non esse iocitū, nisi fortè quoad modum, à peccato excusari poterit. Sanchez l. 7. c. 19. n. 56. Caramuel in Reg. S. Bened. n. 886.

DVB. 9. Quid dicendum de illo, qui ex communi bibliotheca libros sine faculta-

te accipit, eosque palàm expositos seruat?

Azor l. 12. c. 12. à peccato contra Paupertatem excusat, si tacitus saltem Prælati consensus sit. Card. Lugo distinguit inter libros valdè necessarios aliis, & non valdè necessarios. Illos si usurper aliquis sibi sine licentia, vix excusari posse à gravi peccato contra Paupertatem: idque magis, si ex cubiculo alterius clam accipiat: fore item contra iustitiam aliquando, maxime si Manuscripta alicui surripiat, & transcribat. Verùm hinc attendenda est consuetudo Ordinis, vel monasterii: an soleant permitti ad tempus libri, an secus. Considerandum præterea damnum, quod alii patiuntur carendo libris ablatis. Deniq; perturbatio & offensa, quæ inde nasci potest. His consideratis patebit, non tam contra iustitiam, quàm charitatem peccari. Illud extra controversiam esse debet, contra paupertatem agere, qui libris abutuntur, maculant, lacerant, vel perire sinunt. Vfus enim rerum omnium apud religiosos debet esse moderatus. Quod de libris, etiam aliis utensilibus intelligi debet. Nam si religiosus aliunde non prohibitus ex communi loco auferat in usus suos instrumentum aliquod, puta, cultrum, Securitum, aut simile quid, relaturus brevi, non censetur contra paupertatem agere, quia nemo Superior exigere prudenter potest, ut in eiusmodi quotidianis casibus ad se recurratur. Sed peccato nō vacat, talia instrumenta occulere, vel diutius retinere cum aliorum offensa, & Monasterii damno. Suar. 3. de Rel. l. 8. c. 15. Alph. Rodrig. de Exerc. perf. rel. Pa. 3. tr. 3. c. 10. Less. c. 41. D. 9. n. 78.

DVB. 10. An qui habet licentiam generalem dandi & accipiendi, virtute illius licentiæ possit aliquid emere, quandoquidem

quidem in rigore emptio non est donatio, vel acceptio.

Resp. Lugo disp. 3. S. ff. 8. n. 159. probabile esse, quod possit. Nam cui aliquid facere absolute permittitur, illi conceditur à fortiori, ut possit illud cum limitatione, vel conditione facere, nisi peculiaris ratio obstat. Vendere autem nihil aliud videtur esse, quam dare rem non simpliciter, sed sub conditione pretii reddendi. Deinde verbum dandi non debet ita strictè accipi, ut tantum significet dare gratis, cum ex se indifferens sit ad dationem non gratuitam. Sic enim admittuntur contractus aliqui onerosi, in quibus *Do*, ut des, verbum dandi non potest significare dationem merè gratuitam. Est tamen illud notatu dignum, hoc non habere locum in omni materiâ & venditione. Nam & negotiatio religiosus prohibetur, & in quibusdam specialis turpitudinis apparet; ut si velles imagines, medalia, cruces, & similia, pro quibus donandis concessa facultas est, pretio dividere. Curandum quoque, ut intentio pura sit. *Filliuc. Tract. 34. c. 3.*

DUB. II. Titius habet generalem facultatem dandi omnibus ejusdem Monasterii fratribus, nunquid ab illo accipere possunt non petita licentiâ accipiendi?

Resp. Sanchez l. 7. c. 19. n. 73. non posse, sed requiri licentiâ accipiendi, quia facultas dandi in uno non aufert impedimentum accipiendi in alio, nisi ex conjecturis probabiliter contrarium colligatur. Alii absolute, & generaliter putant sufficere, ita ut si unus habeat licentiâ dandi, omnes alii habeant licentiâ accipiendi: & si quis habeat licentiâ accipiendi, alius habeat licentiâ dandi.

Verum hæc laxitas merito displicet Cardinali Lugo propter non leves difficultates, additque duo sibi certa videri. *Primum est*, in rigore juris duas facultates requiri unam in accipiente, alteram in dante, & quidem separabiles. *Alterum*, posse superiorem ita concedere facultatem dandi, ut reliqui omnes simul habeant potestatem accipiendi. Dubium verò esse, an de facto censeatur Superior ita concedere facultatem dandi: rogatum à se R. P. N. Mutium Generalem respondisse, videri sibi de facto eam esse Superiorum mentem, ut datâ subito licentiâ dandi, vel accipiendi possint alii ab eo accipere, vel dare: dummodò nihil in fraudem fiat, sed bona fide procedatur. Sic in praxi v. g. Sartor habet generalem facultatem dandi vestes pro hyeme, Sutor crepidas, & nec eorum aliquis, qui indiget, licentiâ petere solet. In ecclesiasticis tamen & poculentis locum non habet. Nam licet dispensator generalem facultatem dandi habeat, nemini tamen ab eo petere, vel accipere licet, nisi petita prius, & obtenta venia. Fieri tamen etiam oppositum potest, si expedire Superiori videatur. Sed ad indulgendum difficiles reddit quorundam levitas, qui modò excidit. *Licentiâ enim omnes deteriores finis.*

DUB. II. Quomodo contra paupertatem sint eleemosynæ à Religiosis expensæ? Certa sunt ista. 1. Prælatus tenetur eleemosynam dare de superfluis Monasterii imò etiam de non superfluis cum debita moderatione. 2. Idem possunt, & debent Procuratores manendo intra limites potestatis suæ. 3. Religiosi privati ad idem tenentur, cum proximus in extrema necessitate est, vel in gravi, & nota

datum ad superiorem accessus. 4. Qui extra Monasterium studiorum causâ vivunt, possunt moderatas eleemosynas facere; quin etiam donare subinde aliquid maximè, si ex assignatâ sibi quotâ comparserit edendo, & bibendo minus solito. De mensurâ, & quantitate neque Prælatis neque subditis certi aliquid præscribi potest. Tobiz senioris præceptum valeat. Quo modo potueris, esto misericors, si multum tibi fuerit, multum tribue, si exiguum tibi fuerit, etiam exiguum libenter impertiri stude. *Azor. II. l. 12. c. 10. Silv. V. Eleemosyna n. 7. Armilla eod. num. 5. Sanch. l. 7. Mor. c. 19. n. 91. Alv. Pelag. l. 2. art. 46. Bannez. in 22. q. 32. art. 8. Roder. II. quest. 58. art. 2.*

DUB. 13. An munerum largitio Regularibus prohibita sit?

Resp. Prohibitam esse omnibus absolute, non professis modò, sed Novitiis quoque, excepto Ordine equitum Hierosolymitanorum, quia ex speciali dispositione illis non convenit talis restrictio. *Clem. VIII. Const. 28 Religiosa Congreg. Cherubinus in Bullario to 3. pag. 40. At novissime Urbanus VIII. in sua Const. nuper. die. 6. oct. Anno 1649. declarat Clem. VIII. Constitutionem, ut donare possint. Regulares utriusque sexus, causâ gratitudinis, conciliationis benevolentiz erga Ordinem vel Conventum: aliisque causis ex naturâ suâ actum virtutis, & meriti continentibus, modeste tamen & discretè & cum licentiâ Superiorum localium, vel etiam majoris partis de Capitulo aut Conventu. Diana par. 1. tract. 6. v. Collect. Decision. Apost. Barbosa n. 520. pag. 369. Roder. II. q. 48. art. 3. Filiiuc. tr. 34. c. 3. Less. c. 18. n. 83. Nigrorum in Reg. 9. Comm. Nemo rem ullam.*

DUB. 14. Quid dicendum de furtis Regularium circa bona Ordinis Monasterii, aut Conventus facta?

Resp. Hæc quinque probabiliter dici possunt, ex communiore DD. sensu.

I. Regulares in materia hac rerum ablatarum neque ut servi, neque ut filii per omnia habendi sunt. Non ut servi, quia Ordinis membra sunt, & jus habent utendi bonis Monasterii juxta consuetudinem, & regulam. Non omninò ut filii, quia neque hæredes esse possunt, neque ullius domini spem habere. Præterea si quid ex bonis paternis furetur filius, damni illati tantum ratio habetur: in religiosis insuper ad disciplinæ religiosæ violationem & satisfactionem attenditur. *Diana par. 1. tract. 6. resol. 36.*

II. Quæ in extraneis & sæcularibus quantitas ad peccatum mortale sufficit, multorum judicio censetur etiam in Religioso sufficere, aliqui tamen majorem requirunt. Tum quia Religiosus quasi filiusfam. est, tum quia damnum illarum facilius compensare potest industria sua, tum deniq; quia Prælatus sæpè non tam circa substantiam rei, quàm modum in vitus est. *Diana l. cit. l. de fma. Cened. Suarez III. de relig. l. 8. c. 11. n. 41.*

III. Et si quoad culpam difficile est determinare quantitatem, Rodericus tamen *to. IV. c. 118. n. 27.* tunc esse peccatum mortale contra Votum paupertatis definit, quando res ablata æquivaleret duobus aureis: quam sententiam alii plures amplectuntur. In Societate nostra, quod superat unius aurei valorem, ad peccatum furti, & contra Votum Paupertatis sufficere non dubitatur, cum etiam minor sufficere possit, habita ratione damni. *P.*

Suarez

Suarez. Tom. III. de relig. l. 8. c. 6. n. 8. Less. c. 12. dub. 6. Azor. III. l. 5. c. 13. Reginald. l. 23. q. 4. n. 18. Caramuel. in Reg. S. Bened. disp. 63.

IV. In esculentis & poculentis sicut magna varietas est, ita varie judicandum attenda locorum inopia, vel abundantia. Si rarum, & pretiosum est, ut ea, quæ faccaro condiuntur, facilius in gravem culpam lapsus erit: in iis verò, quæ ad usum quotidianum ordinantur, non facile dammandus, qui panem, cerevisiam, & similia absument. Similiter, si ab extranea capiatur, quod uno actu absumi potest, non continuo crimen reputabitur, quia Superioribus non tam res ipsa, quam modus, & inordinata cupiditas displicet, & bilem movet. *Layman l. 4. tract. 5. c. 7. num. 4.*

V. Qui per intervalla repetitis vicibus modicum accipit, ex pecunia v. g. unum assem vicies, aut tricies, tandem completa summa notabili peccaturum mortaliter existimat. *Sanch. l. 7. Moral. c. 21. n. 2. 3. eodem modo, quo quilibet secularis, si modica furta iteratò committat. At Card. Lugo D. 3. sect. 8. n. 181. raro contingere censet, quod in Religioso, qui non ex industria capit modicum quid animo perveniendi ad aliquid magnū, perveniatur per multa modica ad peccatum grave contra Votū Paupertatis: quod à posteriori constat ex sensu Prælatorum, qui nunquam graviter offenduntur, & puniunt, ut proprietarios, qui modicis contra Paupertatem peccant. At, inquis, parva ista coalescunt in unum, ita ut tandem fiat massa, quæ videatur ad grave & mortale peccatum sufficere. Negat Lugo in unum coalescere, quia damnum modicum est, nec ul-
lus religiosus intendit graviter lædere*

communitatem, maximè, si modica furta confiteatur, cum proposito in futurum abstinendi. *Ferdinandez. exam. par. 1. c. 6. §. 2. num. 12.*

DUB. 15. An religiosus possit esse testamenti executor, fidejussor, aut tutor?

Resp. Non posse: si tamen ejusmodi curam susceperit, rata erant acta ipsius. Non posse absque licentia Prælati suscipere manifestum est, quia non habet *velle & nolle c. si relig. de elect. in 6 & c. 2. de testam. eod.* Rata nihilominus erunt acta ipsius, quia Jura non irritant, sed agnoscunt, & acceptant. *S. Tho. opusc. 19. c. 15. Cajet. in 2. 2. q. 187. art. 2. Valeur. Tom. III. D. 10. q. 5. pun. 1. Rosell. V. Religio 1. n. 7. Sanch. l. 6. Moral. c. 11. num. 2.*

DUB. 16. An si professus aliquis in Episcopum eligatur, maneat Voto Paupertatis obstrictus?

Resp. *Diana in parte 3. tr. 2. resol. 50. & par. 5. tr. 2. resol. 64. & seqq.* Religiosus factus Episcopus vel Cardinalis eximitur à paupertatis Voto, fitq; verus dominus reddituum Ecclesiasticorum, & de illis potest testari: imò renunciationem legitimæ suæ factam ante professionem servata Conc. Tr. forma potest revocare. Eximitur item ab aliis votis, quæ præter tria substantiabilia emittuntur in quibusdam ordinibus. Vnde *Minimi* à voto vitæ quæ dragesimales absolvuntur. Neque tenentur ad observantiam regularem, nisi ex quadam honestate. Neque si omittat habitum suæ Religionis, incurrit excommunicationem ita ferè *Diana secutus Vasques. 1. 2. q. 96. art. 4. & quinque alios D. D. Sanch. etiam l. 6. c. 6. n. 7.* multis eam opinionem placuisse testatur. Quibus favet *c. statut. 18. q. 1. ubi dicitur, Monachū, cum eligi-*

eligitur in Episcopum à jugo regularis observantiæ absolvi. *Et Gloss. ibid.* non manere filium ordinis agnoscit. Accedit *Ratio*. quia Episcopus effectus ab ordine suo extrahitur, ac separatur, neque tenetur obedire Prælato amplius: neque ab illo dependet in acquisitione, & tractatione bonorum temporalium. Imò nomen quoque amittit, ut jam non dicatur ex. g. Monachus S. Benedicti, S. Dominici, S. Francisci & simil. *V. Fernandez exa pag. 68. Layman. l. 4. tract. 5. c. 7. n. 17.* Nihilominus multo plures secuti *S. Thom. 2. 2. a. q. 185. art. 8.* Regularem Episcopum docent minimè absolvi à votis substantialibus, & professione sua, iisque observantiis, quæ non impediunt munus Episcopale, neque dedecent illum statum. Et hoc communi sententia receptum esse *Azor. l. 4. c. 7. q. 4. pronunciat, & Suarez IV. l. 3. c. 15. & seqq.* accuratè explicat, ut meritò valdè probabis & in praxi tutior videri debeat. Certè passim hoc tempore assumpti ad supremas Dignitates Cardinalium & Episcoporum Ordinis sui habitum non deponunt, hoc ipso contentantes, se Ordini suo adhuc unitos, & aliquo modo subditos esse: pro quibus facit *c. Clerici 15. de vi. & hon. Clericor.* ubi dicitur, Pontifices in publico, & in Ecclesia super indumentis lineis omnes utantur, nisi Monachi fuerint, quos oportet ferre habitum Monachalem *Anton. 3. par. tit. 16. c. 4. Aug. Silv. & alii Summ. Molina l. 2. de primog. c. 10. n. 28. Sanchez l. 6. c. 6. Bannez in 22. q. 32. art. 6. Barb. in c. cum olim 14. de privil. n. 10. & c. statutum 17. q. 1. & de potest. Episcop. l. 1. tit. 1. c. 4. Less. c. 40. dub. 19. n. 193. Lugo l. 5. Respons. Moral. dub. 12. Grass. l. 3. c. 20. n. 24.*

DUB. 17. An & quomodo peccet Religiosus dicendo aliquid suum esse v. g. Hic liber meus est, hæc est mea vestis?

Resp. Fieri posse, ut peccet ita loquendo, dubium nõ est, sed peccati conditio, & mensura ex intentione loquentis pendet. Nam si sensus sit. Hæc mea vestis est, quoad dominium, vel venialiter peccat mendacio officioso, vel etiam gravius, si intendat illius vestis dominium sibi usurpare. Si autem sensus sit, quem vulgò omnes supponunt. Hæc res mea est, quoad usum, nihil omninò peccat, sed potius actum virtutis exercet, confitendo, se pauperem esse, qui nullius rei dominium habeat, sed usum tantum. Atque in hunc modum explicandum est illud *S. Aug. in c. 2. Regule.* Non dicatis aliquid proprium, sed sint vobis omnia communia. *Navar. Comm. 2. de Regular. n. 1. Coriolanus in Reg. S. Aug. Turrecrem. Umbertus, Trullus & alii in cand. Reg.*

DUB. 18. Penes quem sit dominium bonorum, quæ FF. Minores S. Francisci possident?

Resp. Hoc tempore esse penes Sedem Apostolicam, quemadmodum constituit, & declaravit Martinus V. & Paulus III. quod etiam in Capitulo generali Fratrum Minorum decretum est. Dixi hoc tempore, quia olim penes donantem credebatur dominium remanere. *De quo V. Rodericum II. q. 125. art. 6. & Tom. III. q. 29. art. 5. Cordubam in Reg. S. Franc. Bonau. ibid. Sotum, Ledesma, Solonium, Sanchez l. 7. Moral. c. 18. n. 20 & seqq. Soto l. 4. de iust. q.*

1. Rebell. par. 1. l. 1. q. 7. Sect. 4.

Barb. in c. Exiit. de verb.

sing in 6.